

การนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ
ศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์¹

Implementation of the Policy of the Provincial Water Resource Management
Master Plan to Study in Phetchabun Province

นภสรณ์ นพสุวรรณ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ศึกษาการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ ศึกษาแนวทางการปรับปรุงในการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การรัฐที่จัดการน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 24 คน ผลการวิจัย (1) สภาพการจัดทำแผนแม่บท พบว่ามีกฎหมาย ระเบียบ แนวทางเดียวกันสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกัน (2) ผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน พบว่า 1) ด้านโครงสร้างสายการบังคับบัญชาหลายชั้น ไม่ยืดหยุ่นคล่องตัว บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่นำไปปฏิบัติ ขาดทักษะการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี และขาดความชำนาญเฉพาะ นอกจากนี้บุคลากรยังไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณมีจำนวนจำกัด มีความล่าช้า ด้านสถานที่ที่มีพื้นที่จำนวนจำกัด มีสภาพไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ ด้านเครื่องมือหน่วยงานยังขาดอุปกรณ์และเครื่องจักรกลหนักในการพัฒนาแหล่งน้ำรวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) ประสิทธิภาพการวางแผนและการควบคุมพบว่าหน่วยงานภาครัฐรับแรงใช้จ่ายงบประมาณโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการแก้ไขปัญหา 3) ภาวะผู้นำและความร่วมมือ พบว่า ผู้บริหารหน่วยงานขาดความสามารถในการบริหารงาน เกิดความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำ 4) การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า เกิดการแทรกแซงจากนักการเมือง (3) แนวทางการพัฒนาควรจัดองค์การเป็นแบบแนวราบมากขึ้น บุคลากรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักระเบียบกฎหมาย ควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ : นโยบาย, แผนแม่บท, การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ ศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

² นิสิตปริญญาโท โครงการทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

This research aims to study the condition of the master plan to water resource management in Phetchabun Province and to study the implementation of the provincial policy in the management and to study the improvement and development the water resource management policy. This was a qualitative research. Collection of data by purposive sampling, interview the Phetchabun Water Resources Sub-Committee the government organization. The Results of this research were found that (1) The condition of the provincial water resource management waste are plan; (2) The results of correspond to laws connected the water resource management policy are implemented in four factors. It was found that 1) Multi-layer command line structure, inflexible Staff lack understanding of the policies lack technology skill. People Staff lack specific expertise and insufficient personnel. The budget is limited. There's slow fatigue. On the side of the premises, there is a limited of office and inappropriate condition. In the field of tools, the agency lacks heavy equipment and machinery to develop water sources as well as technology. 2) Efficiency plan and control showed that government agencies rushed to spend the budget regardless of the consequences of the problem-solving process. 3) Leadership and cooperation showed that the manager lack the management ability. There was a conflict between the water users. 4) Politics and external environment management were found that interference from politicians (3) The guidelines for improvement more a horizontal line organized as staff for, Staff must be study more skill, work on the rule of law, and training increase knowledge. Build a network of collaboration and participation

Keywords: policy, master plan, water resource management

บทนำ

สถานการณ์เกี่ยวกับน้ำของประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาที่มีความผันผวนเป็นอย่างมาก และก่อให้เกิดประเด็นด้านการบริหารจัดการที่ทำทลายยิ่งขึ้นทั้งในด้านภาวะการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งภาวะน้ำท่วมในฤดูฝนมีน้ำหลาก ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำและตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทำให้คุณภาพของน้ำเสียไปไม่อาจนำน้ำมาใช้ประโยชน์ได้และบางกรณีก็ก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อบุคคลสัตว์พืชและทรัพย์สินอีกด้วย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญและประเด็นปัญหาต่างๆ ด้านน้ำ จึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็น 1 ใน 6 ด้านยุทธศาสตร์ชาติ พศ 2561 ถึง 2580 และแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด

จากปัญหาด้านอุทกภัยที่เกิดขึ้นซ้ำซากและปัญหาด้านภัยแล้งในประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและมีการทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตลอด จึงต้องมีการจัดการระบบเส้นทางน้ำ เพื่อกำหนด

ขอบเขตของเส้นทางน้ำ การอนุรักษ์ลำน้ำและการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากที่ดินในระบบทางน้ำเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมไปถึงการไม่ก่อให้เกิดการเบียดเบียนบนเส้นทางน้ำหรือมีสิ่งกีดขวางการไหลของน้ำในระบบเส้นทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ของการจัดทำเส้นทางน้ำ “ฝั่งน้ำ”

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ : ศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่ามีการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติอย่างไร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ตลอดทั้งแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำว่าเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงในการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในในการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ ดังนี้

ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Theories of Implementation)

แนวทางตามทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้กำหนดนโยบายในการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจน รวมไปถึงการติดตาม กำกับดูแลและควบคุมการนำนโยบายไปปฏิบัติ สำหรับสมมติฐานของทฤษฎีนี้ คือ (1) การนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มต้นมาจากการตัดสินใจของรัฐบาลกลาง (2) เน้นที่กระบวนการทางการเมืองตามทฤษฎีระบบ (3) มักไม่สนใจผลกระทบของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต(4)นโยบายเป็นปัจจัยนำเข้า (inputs) และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต (outputs) และ (5)แนวการศึกษาที่เน้นบทบาทการใช้อำนาจของผู้นำ สำหรับผลของนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ผลงานของเพรสแมน และวิลดาฟสกี ในปี ค.ศ. 1973 ผลงานของฟาน มีเตอร์ และฟาน ฮอร์น ปี ค.ศ. 1975 ผลงานของบาร์เดซ ปี ค.ศ. 1977 และผลงานของบาเตียร์ และแมชเมเนียน ปี ค.ศ. 1979, 1980 และ 1983 ฯลฯ

ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่าง (Top-down Theories of Implementation)

ทฤษฎีนี้เน้นผู้ปฏิบัติเชิงพื้นที่ในฐานะผู้ให้บริการและมองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการต่อรองที่เกิดในเครือข่ายของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นช่วงปลายทศวรรษ 1970 ถึงทศวรรษ 1980 สมมติฐานของทฤษฎีนี้ ได้แก่ (1) ผลลัพธ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) การเชื่อมโยงเชิงสาเหตุและผลตามความเชื่อของทฤษฎีจาก

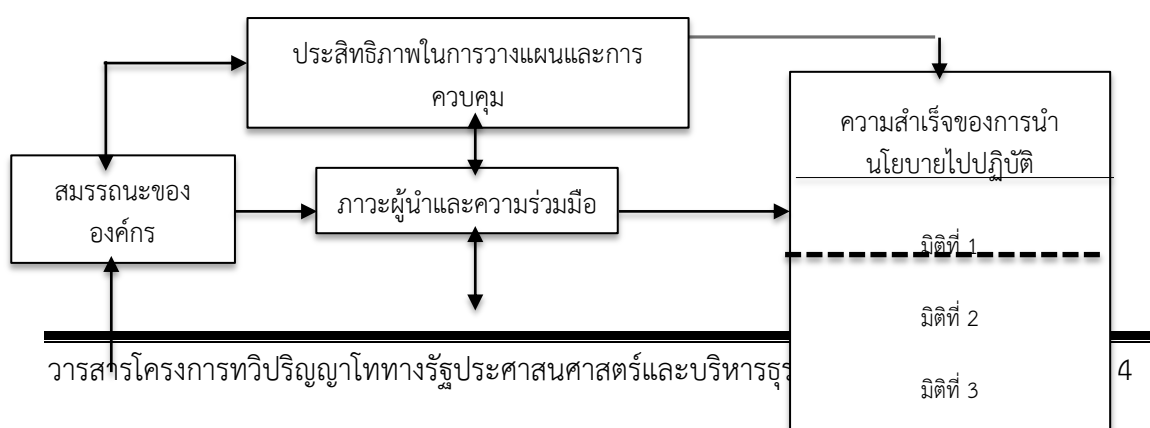
บนลงล่างก็อาจไม่เป็นจริงเสมอไปหรืออาจไม่ได้ผลจริงตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย (3) สนใจศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในระดับของการรับบริการและสาเหตุที่แท้จริงที่มีผลต่อการปฏิบัติในระดับล่าง (4) การศึกษาจะเริ่มจากการระบุเครือข่ายของตัวแสดงในการให้บริการที่แท้จริงเป็นอย่างไร และ (5) ปฏิเสธแนวคิดนโยบายเริ่มมาจากระดับบนและส่งนโยบายลงมาให้ผู้ปฏิบัติเพื่อปฏิบัติตามจะให้ผลสำเร็จมากที่สุด แต่มีแนวคิดว่าการใช้ดุลพินิจการให้บริการระดับล่างเป็นปัญหาที่แท้จริงมากกว่า การพิจารณาจากระดับบน สำหรับผลงานนักวิชาการที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ ลิปสกี (Lipsky) ปี ค.ศ. 1971 และ เอลเมอร์ (Elmore) ปี ค.ศ. 1980 และเฮิน (Hjern) ปี ค.ศ. 1982 ฯลฯ

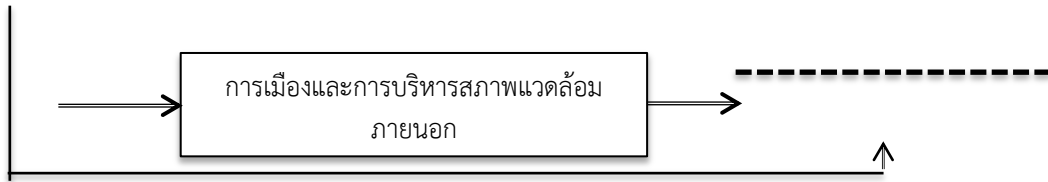
ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบผสม (Hybrid Theories of Implementation)

ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่างและล่างขึ้นบนเป็นประเด็นโต้แย้งทางวิชาการ อยู่หลายปี นักวิจัยหลายคนจึงพยายามสังเคราะห์ทฤษฎีทั้งสองเข้าด้วยกัน เช่น เอลเมอร์ (Elmore) ปี ค.ศ. 1985 ซาบาเตียร์ ปี ค.ศ. 1986 และก็อกกิน (Goggin) และคณะเมื่อปี ค.ศ. 1990 ทฤษฎีผสมนี้รวมเอาองค์ประกอบทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกันเพื่อปิดจุดอ่อนของแต่ละฝ่าย เป็นต้นว่า (1) ทฤษฎีบนลงล่างเน้นการเริ่มต้นจากข้างบนมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทฤษฎีทั่วไป ยึดถือตามแนวกระบวนการและขั้นตอนนโยบาย เน้นการนำการตัดสินใจระดับบนไปปฏิบัติ ยึดประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือตัวแบบผู้นำ (2) ทฤษฎีล่างขึ้นบนเริ่มต้นจากล่างและขยายออกไปทางข้าง มีจุดมุ่งหมายที่จะพรรณนาและอธิบายปฏิกริยาของตัวแสดงในการให้บริการถือว่าขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติแยกไม่ออกจากขั้นการก่อรูปหรือยึดตามหลักการหลอมรวม (Fusionist model) มากกว่าจะกระจายออกไปปฏิเสธขั้นตอนของนโยบายซึ่งอธิบายว่าไม่มีทางที่ระดับบนจะคุมระดับล่างได้หมดเนื่องจากระดับล่างมีดุลพินิจและผลประโยชน์เป็นของตัวเอง ทฤษฎีล่างขึ้นบนยึดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมกล่าวคือนอกจากผู้นำแล้วยังต้องคำนึงถึงเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น ภาคเอกชนและกลุ่มเป้าหมายด้วย ดังนั้นการผสมตามทฤษฎีใหม่ทำให้เกิดแนวทางบูรณาการขึ้นมาจำนวนมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ได้เลือกตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติเรียกว่าตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integrative Model) เป็นตัวแบบที่ผสมผสานตัวแปรสำคัญที่มาจากทั้ง 5 ตัวแบบโดยตัวแปรตามคือ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งพิจารณาออกเป็น 3 มิติโดยมิติที่ 1 วัดจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่ 2 วัดจากผลกระทบของนโยบาย และมิติที่ 3 วัดจากผลของนโยบายที่ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ส่วนตัวแปรอิสระประกอบด้วยสมรรถนะขององค์การประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ

ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แนวทางการศึกษาแบบ การวิจัยเชิงคุณภาพ ขอบเขตด้านประชากร และเป้าหมายประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สัมภาษณ์ กลุ่มอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เพชรบูรณ์ กับองค์กรรัฐที่จัดการน้ำในจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 24 คน ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน ผู้แทนสำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน ผู้แทนสำนักงานจังหวัด เพชรบูรณ์ จำนวน 1 คน ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน ผู้แทนประปาส่วนภูมิภาคสาขาเพชรบูรณ์ จำนวน 1 คน ผู้แทนสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด เพชรบูรณ์ จำนวน 1 คน ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 สระบุรี จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโครงการชลประทานเพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

พื้นที่การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านเวลา

ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วง วันที่ 1 กันยายน พ.ศ 2563 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการบริหารจัดการพร้อมทั้งข้อสรุปปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วน ราชการอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ตามแผนการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ
3. ผลการวิจัยทำให้ จังหวัดเพชรบูรณ์ใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและปรับปรุงในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขอเสนอ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องการนำนโยบายการจัดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จังหวัดไปปฏิบัติศึกษา : พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ว่า

(1) สภาพการจัดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของจังหวัดเพชรบูรณ์ มองประเด็นการบริหารจัดการน้ำในรูปแบบเดิมว่า ไม่มีหน่วยงานกลางในการประสานงานกำกับดูแลเพื่อเกิดการบูรณาการทั้งจากการติดต่อสื่อสาร (communication) ระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ด้วยกันเอง เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน พบว่าหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดเพชรบูรณ์ มองการบริหารจัดการน้ำรูปแบบใหม่ว่าเมื่อมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กติกา รูปแบบและแนวทางเดียวกันแล้ว ทำให้การบริหารจัดการน้ำ มีระบบที่ชัดเจนมากขึ้นทำให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับ การจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและลิติน้ำเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน

(2) ผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน พบว่า 1) สมรรถนะขององค์กร ด้านโครงสร้างสายการบังคับบัญชาหลายชั้น ไม่ยืดหยุ่น ไม่คล่องตัว ด้านบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ขาดทักษะการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ขาดความชำนาญเฉพาะ บุคลากรไม่เพียงพอกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ ด้านงบประมาณมีจำนวนจำกัด มีความล่าช้า ด้านสถานที่ พื้นที่การพัฒนาแหล่งน้ำมีจำนวนจำกัด และติดเรื่องกรรมสิทธิ์ของที่ดิน ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี หน่วยงานยังขาดอุปกรณ์และเครื่องจักรกลหนักในการพัฒนาแหล่งน้ำรวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) ประสิทธิภาพการวางแผนและการควบคุม พบว่า หน่วยงานภาครัฐจะใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบเฉพาะหน้า รีบเร่งในการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับมาให้หมดไปโดยเร็ว โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และพบว่าจุดบกพร่องการดำเนินการตรวจสอบนั้นเป็นเพียงการสุ่มว่าจะตรวจสอบพื้นที่ใด โครงการใดแต่ไม่ได้ครอบคลุมโครงการทั้งหมดทำให้หน่วยงานที่ได้รับการตรวจสอบคัดเลือกโครงการที่ไม่มีปัญหาผลการตรวจสอบจึงขาดความเที่ยงตรงอย่างแท้จริง 3) ภาวะผู้นำและความร่วมมือผู้บริหาร คณะทำงานของหน่วยงานท้องถิ่น ไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน พบว่าส่วนราชการบางแห่งขาดการพัฒนาไม่ได้รับงบประมาณในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ เกิดความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำ ขาดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานเอง 4) การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า เกิดการแทรกแซงจากนักการเมือง ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการ สาเหตุมาจากไม่มีเส้นสายทางการเมือง และด้านการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น พบว่ากลุ่มบุคคลบางกลุ่มเห็นไม่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำก็ไม่ให้ความร่วมมือในด้านอื่นๆ

(3) แนวทางการปรับปรุงในการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า (1) สมรรถนะองค์กร ควรจัดองค์การให้เป็นแบบแนวราบลง เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการ ด้านบุคลากรควรจัดให้มีการประชุม หมั่นศึกษาหาความรู้ ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักตามระเบียบกฎหมาย จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ มอบหมายหน้าที่ตามความถนัด คัดเลือกผู้ที่มีความรู้เฉพาะวิชาชีพ ด้านงบประมาณ จัดทำแผนงานโครงการให้มีความชัดเจน ตามความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไข เพื่อเตรียมพร้อมในการเสนอและขอรับการสนับสนุนงบประมาณ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของหน่วยงาน และความต้องการของประชาชนควรจัดทำประชาคมเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและปัญหาความต้องการที่แท้จริง ด้านสถานที่ประชุมประชาคมและให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ในเรื่องข้อกฎหมาย เพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือให้กับหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานที่ในการพัฒนาแหล่งน้ำ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพัฒนาขีดความสามารถของระบบการทำงานพื้นฐาน ทั้งทางด้าน การก่อสร้างและระบบการจัดการน้ำให้มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (2) ประสิทธิภาพการวางแผนและการควบคุม หน่วยงานราชการจะต้องมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำที่สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนและแก้ไขปัญหาทั้งระบบ (3) ภาวะผู้นำและความร่วมมือ ผู้นำที่ดีควรมีความรับผิดชอบการเรียนรู้และเพิ่มทักษะการเป็นผู้บริหารที่ดี ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้เสนอแนะ สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระหว่างชุมชนด้วยกันเองและระหว่างชุมชน กับภาคเอกชน ระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำ องค์กรควรสร้างความเชื่อมั่นและสร้างแรงจูงใจให้บุคคลในองค์กรและประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบ ควรจัดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชนกลุ่มบุคคล สถาบันการศึกษา เพื่อให้ร่วมในการประชุมประชาคมรับฟังสภาพของปัญหาในแต่ละด้านและร่วมกันเสนอแนวคิดหนทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ (4) การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ผู้กำหนดนโยบายควรกำกับดูแลควบคุมการแทรกแซงของนักการเมือง โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการของคนในชุมชนจริงๆ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการนำนโยบายการ จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ ศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งการอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะอภิปรายเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. สภาพการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จังหวัดเพชรบูรณ์มีแผนงานและแผนการปฏิบัติการที่บูรณาการการดำเนินงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของจังหวัดเพชรบูรณ์ และมีแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารทรัพยากรน้ำรวมทั้งการดำเนินงาน ของส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในพื้นที่ มีการประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชุมชน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้มีความสอดคล้องและเป็นไปทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ประเมินงานและสะท้อนปัญหาการ

ดำเนินการในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธร ทิพย์สุวรรณ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่นำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการลุ่มน้ำสาขาแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของลุ่มน้ำสาขาแม่ริม ประสบผลสำเร็จนั้น พบปัจจัย ได้แก่ (1) ข้อตกลงร่วมกันในพื้นที่ลุ่มน้ำ (2) วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และการจัดการทรัพยากรน้ำโดยชุมชน (3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจากการใช้ทรัพยากรน้ำ (4) กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้องกันตลอดทั้งลุ่มน้ำ (5) หลักคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาล (6) องค์กร/หน่วยงานหลักในการบูรณาการ (7) มาตรการและแรงจูงใจในการบริหารจัดการน้ำ (8) ระบบการศึกษาและกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ (9) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและ(10)ระบบฐานข้อมูลที่สนับสนุนการจัดการทรัพยากรน้ำ

2. ผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จนั้น

จะต้องมีการจัดการ (Management Model) เป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจสมรรถนะขององค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านดังกล่าวนี้ สำคัญต่อการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอละกัน คำมะวง, อนุชา เพียรชนะ, และ มาลี ไชยเสนา, (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขงตอนใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผลน่านโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กร ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย 2.1) หลักการจัดการประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ ติบ และวิธีการ/จัดการ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organization management) การสั่งการ(Command)ประสานงาน (coordinate) และ การควบคุม (Control) และผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จนั้น แบบเชิงบูรณาการ (Integrative Model) เป็นตัวแบบที่ผสมผสานตัวแปรสำคัญที่มาจากทั้ง 5 ตัวแบบ โดยความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งพิจารณาออกเป็น 3 มิติโดย มิติที่ 1 เป็นการวัดจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่ 2 วัดจากผลกระทบของนโยบายและมิติที่ 3 วัดจากผลของนโยบายที่ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ประกอบด้วยสมรรถนะขององค์กรประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมือง และการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก (วรเดช จันทรศร, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พศิน วัชรชยะกุล และ สุชินชยันต์ เพ็ชรนิล, (2559) เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาจังหวัดชัยนาท-กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชน การร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลของการดำเนินการ เครือข่ายร่วม ความเข้มแข็ง การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรภาครัฐกับประชาชน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประสบผลสำเร็จ การจัดทำแผนแม่บทที่อยู่บนพื้นฐานของสภาพปัญหาที่แท้จริง ตลอดถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ดำเนินการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศน์ ปัจจัยด้านการมีเครือข่ายร่วม ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

3. แนวทางการปรับปรุงในการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยงานราชการตามภารกิจในหน้าที่ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

- 1) ควรจัดองค์การให้เป็นแบบแนวราบลง มีลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชาให้น้อยลง เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น
- 2) สร้างการรับรู้ให้กับองค์การให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อที่จะได้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) ควรจัดระเบียบให้มีความชัดเจน เพื่อให้องค์กรหรือบุคคลที่ได้มีการรวมตัวกัน และทราบถึงบทบาท หน้าที่ขององค์กร และวัตถุประสงค์ของการรวมตัวกัน
- 4) สร้างการรับรู้เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องทำ
- 5) สร้างค่านิยมหรืออุดมการณ์ในการทำงานร่วมกันเป็นแรงผลักดันในการทำงาน
- 6) ควรจัดให้มีบุคคลผู้มีความรู้เข้าร่วมกับองค์กรเพื่อให้มีหัวหน้าทีมในการคอยนำทีมให้เดินตามกระบวนการและวัตถุประสงค์ขององค์กร
- 7) หน่วยงานหลักในการบริหารจัดการน้ำควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบาย
- 8) บุคลากรควรศึกษาพัฒนาตนเอง ในการหาความรู้เพิ่มเติม ศึกษาแนวคิดหลักของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งงานของตน
- 9) บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักตามระเบียบกฎหมายโดยเคร่งครัด จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่
- 10) หน่วยงานควรมีการแบ่งงานกันทำ โดยมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละคนปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความชำนาญ
- 11) หน่วยงานควรคัดเลือกบุคคล และการว่าจ้าง บุคคลให้คัดเลือกผู้ที่มีความรู้เฉพาะวิชาชีพนั้นจริงๆ
- 12) หน่วยงานควรขยายกรอบอัตราข้าราชการเพิ่ม เช่น เปิดสอบและรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งสายงานที่ต้องการโดยตรง
- 13) หน่วยงานควรมีการจ้างงานบุคลากรระดับปฏิบัติงาน เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว
- 14) การตั้งองค์กรกลุ่มบุคคล เพื่อช่วยเหลือการทำงานของข้าราชการ
- 15) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ
- 16) หน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาแหล่งน้ำจัดทำแผนให้มีความชัดเจน
- 17) จัดประชุมประชาคมเพื่อทราบความต้องการที่แท้จริงของคนในพื้นที่
- 18) แผนงานการพัฒนาระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล ควรสอดคล้องกันและกันไปทิศทางเดียวกัน
- 19) ต้องจัดให้มีการประชุมประชาคมและให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้าร่วมในการแก้ไขปัญหา
- 20) หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลที่สาธารณประโยชน์ เช่น ที่สปก.ที่ราชพัสดุ ที่ป่าสงวน กฎหมาย ต้องสร้างการรับรู้ให้ส่วนราชการอื่นๆ
- 21) ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือให้กับหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาแหล่งน้ำ
- 22) ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพัฒนาขีดความสามารถของระบบการ ก่อสร้างและระบบการจัดการน้ำ
- 23) หน่วยงานราชการจะต้องมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำที่สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนและแก้ไขปัญหาทั้งระบบ
- 24) จัดทำข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีความครบถ้วน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 25) ผู้นำที่ดีควรมีความรับผิดชอบ มีการเรียนรู้และเพิ่มทักษะการเป็นผู้บริหาร
- 26) ผู้นำที่ดีควรเป็นผู้ที่ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นในทุกๆด้าน
- 27) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระหว่างชุมชนด้วยกันเองและระหว่างชุมชน กับภาคเอกชน ระหว่างกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 28) องค์กรควรสร้างความเชื่อมั่นและสร้างแรงจูงใจให้บุคคลในองค์กรและประชาชนที่อยู่ในพื้นที่
- 29) ผู้กำหนดนโยบายควรกำกับดูแลควบคุมการแทรกแซงของนักการเมือง
- 30) หน่วยงานต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง และ

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ 31) หน่วยงานต้องสร้างความตระหนักรู้ให้ประชาชนผู้ใช้น้ำเห็นคุณค่าของน้ำ และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าต้นน้ำที่เป็นแหล่งความอุดมสมบูรณ์ของน้ำ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการนำนโยบายการจัดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากนโยบายการจัดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเรื่องใหม่ที่เริ่มดำเนินการเมื่อประมาณ ต้นปี พ.ศ.2562 ปัจจุบันหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องน้ำ ยังขาดความเข้าใจในนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น เมื่อศึกษาเรื่องนี้แล้วทำให้เห็นรูปแบบการบริหารจัดการน้ำรูปแบบใหม่ชัดเจนมากขึ้น ทำให้หน่วยงานที่มีภารกิจในด้านนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการตามนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดนโยบายของรัฐบาลควรมีความชัดเจนในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานราชการผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถแปลงนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. รัฐบาลควรมีความเป็นกลางในการจัดสรรงบประมาณให้แก่กระทรวงในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการการพัฒนาไม่ควรแบ่งพรรคพวก
3. ภาครัฐควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายการจัดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้กับส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
4. การกำหนดนโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รัฐบาลควรสำรวจข้อมูลความต้องการของพื้นที่ แล้วนำมาจัดทำเป็นนโยบายให้มีความชัดเจน
5. จัดระบบคลังความรู้ ฐานข้อมูล ระบบประมวลผล การวิเคราะห์สถานการณ์ ระบบสื่อสารที่ทำให้ส่วนราชการที่มีภารกิจหน้าที่เข้าถึงข้อมูลแบบเชื่อมโยง ได้สะดวกและรวดเร็วทันเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บททั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อเป็นการบูรณาการการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการบริหารทรัพยากรน้ำอย่างแท้จริง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐภาคประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ ให้การใช้น้ำเกิดความเสมอภาคกัน
4. ประชาชนผู้ใช้น้ำอยู่บริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ในเขตลุ่มน้ำเดียวกันควรรวมกลุ่มกันแล้วไปจดทะเบียนก่อตั้งเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อทำประโยชน์ร่วมกันในหมู่สมาชิกในเขตลุ่มน้ำ

5. ภาครัฐควรจัดเวทีประชาคมเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินการตามนโยบายแผนแม่บทในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ ศึกษาพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องผลการนำนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยนี้

2. ควรศึกษาเรื่องการนำนโยบายการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำที่ดีของภาครัฐต่อประชาชน

3. ควรศึกษาเรื่องผลประโยชน์และผลกระทบของส่วนราชการที่มีหน้าที่การนำนโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปปฏิบัติ

4. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับต่างๆ ทั้งระดับประเทศ ระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัดและ ระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ

5. ควรทำการวิจัยปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดเพชรบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กชกร เดชชะคำภู, ยุภาพร ยุภาส, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, วิทยา เจริญศรี, (2560) รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของผู้ใช้น้ำ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal), 6(2)

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เขต3, สัมภาษณ์ 2563,

กรมพัฒนาที่ดิน, สัมภาษณ์ 2563, เวลา 13.40 น.

กล้า ทองขาว. (2551). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่

6 การนำนโยบายไปปฏิบัติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2563

กอละกัน คำมะวง, อนุชา เพียรชนะ และมาลี ไชยเสนา, (2563) รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขงตอนใต้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 8(2), 1395-1402

การประปาส่วนภูมิภาคสาขาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2563

ชรัส ปุณณิสสะ. (2553). ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2563

- ชลธร ทิพย์สุวรรณ,(2557) เรื่องปัจจัยที่นำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการลุ่มน้ำ
สาขาแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
8(1), 1-10
น้ำลุ่มน้ำป่าสัก,วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, Academic Journal ชันธร
บัวสุข, ชวิศ จิตรวิจารณ์, มนัส สุวรรณ, สมาน พุแสง,(2559) การเสริมสร้างภาวะผู้นำชุมชนในการ
พัฒนาและถ่ายทอดภูมิปัญญา ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน,วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง,5(2),35-44
- พศิน วัชรชยะกุล และ สุชินชยันต์ เพ็ชรนิล,(2559)เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาจังหวัดชัยนาท-กรุงเทพมหานคร วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(2), 98-100
- วรเดช จันทรศร. (2540). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กราฟิคฟอรัม (ไทยแลนด์).
ศุภชัย ยาวะประภาช. (2545). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สถาบันพระปกเกล้า,สัมภาษณ์ 2563,เวลา 17.15 น
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2549). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์
ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมบูรณ์ โอบารกิจเจริญ,(2559) เรื่อง แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัด
หนองบัวลำภู,แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดหนองบัวลำภู.
- สัจจา บรรจงศิริ,บำเพ็ญ เขียวหวาน,ดุสิต เวชกิจ,เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ,ปาลีรัตน์ การดี,(2558) การ
จัดการทรัพยากรน้ำโดยชุมชนกรณีศึกษาชุมชนแพรกหนามแดง, 56 [http://e-
jodil.stou.ac.th](http://e-jodil.stou.ac.th), 5(1),43-57
- สัญญา เคนาภูมิ ,บุรฉัตร จันทรแดง,(2562) ตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ
สำนักโยธาธิการและผังเมืองรวมจังหวัดเพชรบูรณ์, สัมภาษณ์2563,
- สุปราณี โล่ภักดีสวัสดิ์,วิโรจน์ เจษภูาลักษณ์,(2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่านปราการชล อัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก สาขามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ,
8(2),1473-1474
- สุวัฒน์ อินทรประไพ, (2557) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ
ทรัพยากร
- อดิศักดิ์ ขันดี และ อุทัย เลาหวิเชียร,(2559) การจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่มีผลต่อ
ความสำเร็จของการป้องกันน้ำท่วมในเขตกรุงเทพมหานคร วารสารธุรกิจปริทัศน์,8(1),119-131
- อังกร แก้วย่อง,ทวีศักดิ์ พุฒสุขชี,ประมาณ เทพสงเคราะห์,อุษา อันทอง,(2562) รูปแบบการบริการ
จัดการน้ำแบบบูรณาการแบบยั่งยืน
- Alexander, E.R. (1985). From Idea to Action, Note for a Contingency Theory of the
Policy Implementation Process Administration Process. Administration and
Society. 16(4): 403-426.
- Cheema, D. & Rondinelli, A. (1980). Reinventing Government for the Twenty-First
Century: State Capacity in a Globalizing Society. New York: McGraw-Hill.

Donal, S. V. & Carl, E V. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. Administration and Society. 6(4) : 462-74.

- Emest, R.A (1985). Interorganizational Coordination: Theory and Practice. Journal of Planning Literature. 19(9) : 23-28.
- Gorge, C. E. (1980). Implementing public policy. Politics and public policy series. Congressional Quarterly Press. New York: Alfred A. Knopf.
- การนำนโยบายไปปฏิบัติ เรียบเรียงโดย อาจารย์วชิรวัชร งามละม่อม นักวิชาการและนักวิจัย สถาบัน TDRM สืบค้น 22 กันยายน 2563 จาก http://file.siam2web.com/trdm/journal/201331_80183.pdf
- แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สืบค้น 24 กันยายน 2563 จาก http://library.senate.go.th/document/Ext8014/8014581_0007.PDF
- สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน สืบค้น 26 กันยายน 2563 จาก [Final.pdfhttp://opm.rid.go.th/backend/web/filemanager](http://opm.rid.go.th/backend/web/filemanager/Final.pdf)
- สืบค้น 30 กันยายน 2563 Phranakhon Rajabhat University, 5(2), 68-81. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/view/42198>
- Pressman, W. (1973). United States Economic Development Administration Manpower policy. New York: John Wiley & Sons.
- Putt, T. & Springer, K. (1989). Policy research: Concepts, methods, and applications. New York: Prentice- Hall.
- Quade, R. (1982). Analysis for public decisions. New York: North-Holland, Inc. Sabatier, P.A. (1980). Successful Policy Implementation. New York: Sage Publication, Inc.
- Suwat Intarapapai,(2563) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยการคืนป่าสู่ธรรมชาติต้นน้ำป่าสักจังหวัดเพชรบูรณ์ วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น,6(1),62-75
- Tanchapat Sricharo , Pranot Nantiyakul ,(2560) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อสนับสนุนโครงการแก้มลิงของกรมชลประทาน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย,7(2),177-287
- Van Meter, & Van Horn, . (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. Administration and society. 6 (5): 445 – 448
- Walailak Abode of Culture Journal,16(2),139-174